



TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 7274
Tarih : 06.09.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kamusal Destek Programı Kapsamında Çocuklara Tüm Okullarda Bir Öğün Ücretsiz Yemek Desteği Verilmesine Dair Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını arz ederim. 06.09.2024

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kamusal Destek Programı Kapsamında Çocuklara Tüm Okullarda Bir Öğün Ücretsiz Yemek Desteği Verilmesine Dair Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Kars Milletvekili
DEM Parti Grup Başkanvekili

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

06.09.2024

Kars Milletvekili
Yenişehir
06.09.2024

06.09.2024

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Tarih: 1-10-2024	Esas No: 2/2426

T B M M KANUNLAR VE KARAR BSK LIGI
06 Eylül 2024
Numara:

T B M M GEÇERLİ EVRAK
06 Eylül 2024
No: 1491149

GENEL GEREKÇE

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, açlığı, yetersiz kalori alımının neden olduğu fiziksel bir his olarak tanımlar. Beslenme eksiklikleri, enerji, protein veya temel vitamin ve minerallerin eksikliğinden kaynaklanabilir ve birçok faktörün etkileşimiyle meydana gelir. Gıda güvencesizliği, yeterli ve sağlıklı gıdaya erişim eksikliğini ifade eder ve yetersiz beslenme ile aşırı beslenmenin çifte yükünü taşıyabilir.

Uzmanlar, anne karnından başlayarak erken çocukluk döneminde sağlıklı beslenmenin, çocukların gelecekteki sağlığı ve gelişimi üzerinde büyük önem taşıdığını vurgularlar. Özellikle, bu dönemde yetersiz beslenmenin çocukların beyin gelişimini olumsuz etkileyebileceği belirtilmektedir.

Okul yılları, çocukların sağlıklı beslenme ihtiyacının karşılanması açısından önemli bir dönemdir. Sağlıklı beslenmenin, çocukların fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimine katkı sağladığı vurgulanmaktadır.

Türkiye'de çocuklar yeterli ve dengeli beslenmemektedir ve bunun başlıca nedenleri ekonomik faktörlerdir. Gelir dağılımındaki eşitsizlik, yoksulluk, işsizlik, enflasyon, gıda krizi gibi faktörler, birçok ailenin sağlıklı beslenmesini ve gıdaya erişimini olumsuz etkilemektedir. Son yıllarda gıda fiyatlarında yaşanan önemli artışlar da beslenme sorunlarını derinleştirmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2022 Türkiye Çocuk Araştırması Raporu, çocukların temel gıda gereksinimlerini karşılamakta güçlük çektiklerini vurgulamaktadır. Bu rapor, çocukların büyüme ve gelişme için gerekli besin maddelerini yetersiz miktarlarda tükettiklerini açıkça göstermektedir. Besin öğeleri eksikliği, çocukların sağlık sorunlarına daha açık hale gelmesine ve aynı zamanda okul başarılarının olumsuz etkilenmesine yol açmaktadır.

Beslenme durumu gözlemlenirken, çocukların ihtiyaçlarını izlemek ve gerektiğinde müdahale etmek için yeterli sayıda ve nitelikte sağlık personelinin eksikliği büyük bir sorun teşkil etmektedir. Bu hem birinci basamak sağlık hizmetlerinde hem de okullarda geçerlidir. Dolayısıyla, çocukların beslenme gereksinimlerini karşılamak ve sağlıklı büyümelerini desteklemek için daha fazla kaynağa ve etkili politikalara ihtiyaç vardır.

Okul yemekleri, çocukların sağlıklı beslenme ihtiyacının karşılanmasına yönelik önemli bir adım olarak görülmektedir. Ancak, Türkiye'de okul öncesi dönemde ve okullarda çocukların sağlıklı beslenmesini sağlamaya yönelik etkili kamusal programlar yetersizdir. Bu nedenle, çocukların beslenme ihtiyacının kamusal destek programlarıyla karşılanması büyük önem taşımaktadır. Kamusal politikaların çocuk sağlığına odaklanması gerekmektedir.

Başta çocukların olmak üzere tüm toplumun sağlığı, refahı ve eşitliği için atılması gereken en önemli adımlardan biri, okul öncesi, anaokulu ve ilkokul çağındaki çocuklara ücretsiz sağlıklı beslenme imkanı sunmaktır. Bu, hak temelli bir kamusal destek programıyla gerçekleştirilmelidir. Halk sağlığı, barış toplumu için temel bileşenlerden biridir ve çocukların bu sürecin merkezinde olması gerekmektedir.

Eğitim, temel insan haklarından biridir ve adil bir şekilde erişilebilir olmalıdır. Ancak, ekonomik güçlükler yaşayan ailelerin çocukları, sıklıkla eğitimden mahrum kalmaktadır ve bu da eğitimde ciddi bir adaletsizliğe ve hak ihlallerine yol açmaktadır. Kamu okullarında eğitim gören öğrencilerin birçoğu, ekonomik sıkıntılar nedeniyle yeterli ve dengeli beslenme imkanlarından yoksun olabilmektedir. Bu durum, öğrencilerin sağlığını ve dolayısıyla eğitim hayatlarını olumsuz etkilemektedir. Ücretsiz bir öğün beslenme desteği, eğitimdeki eşitsizliklerin azaltılması ve hak temelli bir eğitim sisteminin oluşturulması için olmazsa olmazlarından biri haline gelmiştir.

Uluslararası örnekler incelendiğinde, birçok gelişmiş ülkenin eğitim sistemlerinde öğrencilere ücretsiz veya düşük maliyetli beslenme imkanları sağladığı görülmektedir. Bu uygulamalar, çocukların eğitimden mahrum kalmalarını engeller ve toplumsal adaletin sağlanmasına katkıda bulunur. Türkiye'nin de benzer bir adım atarak eğitimde eşitliği ve çocuk haklarını güvence altına alması, hem sosyal adalet hem de uluslararası standartlara uyum açısından önemlidir.

Önerilen kanun değişikliği ile okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında, Kamusal Destek Programı kapsamında öğrencilere ücretsiz, nitelikli ve sağlıklı gelişimlerini destekleyici gıda ve öğün desteği sağlanması hedeflenmektedir. Bu destek programı, tüm öğrencilere yönelik bir sosyal güvence mekanizması olarak düşünülmekte ve böylelikle tüm öğrencilerin sağlıklı beslenme ihtiyaçlarının karşılanmasına katkı sunulması amaçlanmaktadır.

Sonuç olarak, önerilen kanun değişikliği ile ekonomik olarak dezavantajlı durumda olan öğrencilere yönelik bir sosyal destek mekanizması oluşturulması ve bu sayede eğitim hakkına erişimde eşitliğinin sağlanması hedeflenmektedir. Bu değişiklik, çocuk hakları perspektifinden bakıldığında önemli bir adım olup, Türkiye'nin uluslararası sözleşmelere uyumlu ve özellikle Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde açıkça belirtildiği ve imzalandığı şekilde çocukların yaşam haklarını, sağlıklı gelişim haklarını ve eğitim haklarını güvence altına alması açısından da son derece gereklidir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununa ek madde eklenmiştir.

MADDE 2- 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa ek madde eklenmiştir.

MADDE 3- Yürürlük Maddesidir

MADDE 4- Yürütme Maddesidir.

KAMUSAL DESTEK PROGRAMI KAPSAMINDA ÇOCUKLARA TÜM OKULLARDA BİR ÖĞÜN ÜCRETSİZ YEMEK DESTEĞİ VERİLMESİNE DAİR DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 5- Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında, oluşturulacak Kamusal Destek Programı kapsamında öğrencilere ücretsiz gıda ve öğün desteği sağlanır. Kamusal Destek Programının giderleri Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından karşılanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir."

MADDE 2- 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 2- Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında, oluşturulacak Kamusal Destek Programı kapsamında öğrencilere ücretsiz gıda ve öğün desteği sağlanır. Kamusal Destek Programının giderleri Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından karşılanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir."

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.